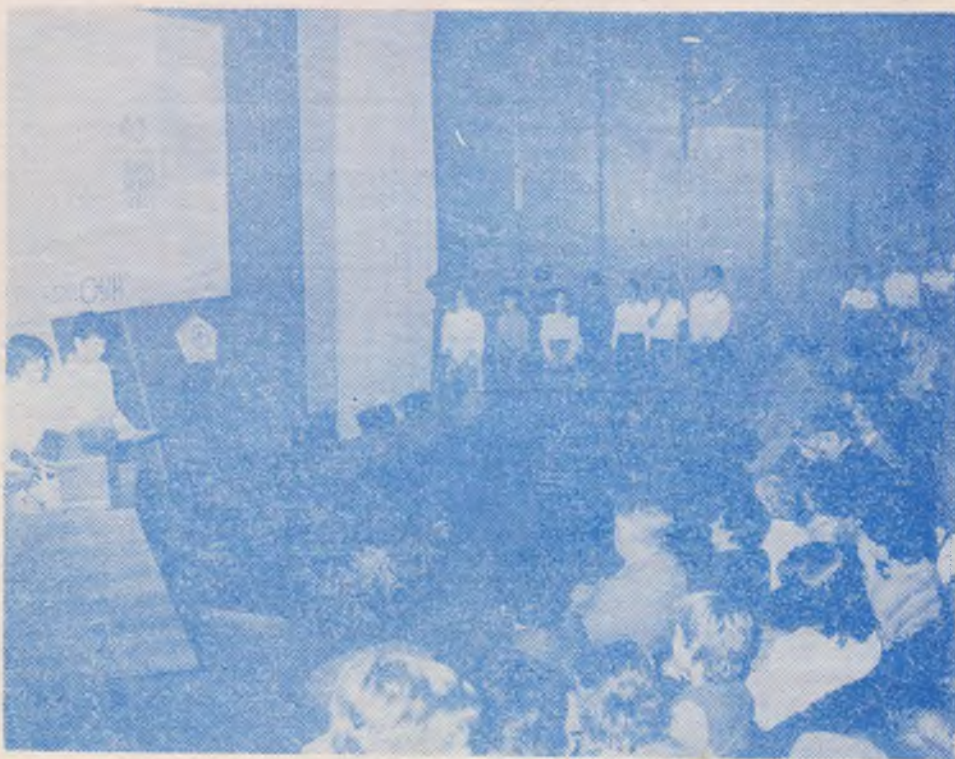

Година XVII • Октобар 1985. • Примерак бесплатан

ЧЕТИРИ ДЕЦЕНИЈЕ УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА

Са свечаности поводом Дана Уједињених нација: ученици основних школа „29. новембар“ и „В. Караџић“ изводе рецитал

Додатак

ОБЕЛЕЖЕН ЈУБИЛЕЈ УН

Поводом 40-годишњице оснивања Организације уједињених народа, одржан је 22. октобра, у великој сали Дома културе, свечани скуп на коме је истакнуто да су Уједињене нације допринеле очувању мира и општем напретку у свету. Овом приликом су ученици основних школа „29. новембар“ и „Вук Караџић“ извели пригодан рецитал посвећен Дану Уједињених нација и Међународној години омладине.

„Сада имамо четрдесет година искуства у Уједињеним нацијама — 40 година промена — и упркос свих сукоба за ово време, 40 година без светског рата. Погледајмо уназад на пут којим смо пошли, проценимо наше искуство и кренимо даље освежени и са новим полетом“.

• • •

„Ускоро ће одговорност за светске проблеме бити у рукама ваше генерације. Зато и јесте проглашена Међународна година младих. Њене теме су активност, развој и мир...“

Перес де Куељар

Два дана касније, 24. новембра, представљено је обележавање овог значајног јубилеја. У просторијама Народне библиотеке Бора отворена је изложба фотографија о настанку и развоју Уједињених нација и улози Југославије у овој светској организацији. Истим поводом је представљена (прво јавно приказивање) књига „Основне чињенице о Организацији уједињених нација“. Потом су прочитани литерарни радови са наградног конкурса који је расписала Матична библиотека (теме за основце: „Кад би сви људи на свету баш као сва деца на свету“, „Домовина великих људи је читав свет“, „У космо-у има места за све“ и „Снага људског разума треба да надвлада суровост и

безумност рата“). Прву награду, као ретко кад, освојиле су Јелена Радовановић (VII, „3. октобар“) и Светлана Андрејић (VIII, Брестовац), друга је припала Наташи Иванов (VIII, „Вук Караџић“), а трећа Предрагу Грујичићу (VI, „Бранко Радичевић“). Ученици Музичке школе „Миодраг Васиљевић“ извели су културно-забавни програм.

ČETRDESET GODINA
UJEDINJENIH NACIJA
(1945 – 1985)

Иначе, у свим борским основним школама је поводом четири деценије ОУН и Међународне године младих, започето формирање клубова Уједињених нација.

Организатори бројних пригодних свечаности у част јубилеја ОУН били су Марксистички центар ОК СКС, Народна библиотека и Дом пионира.

Иван Крстић, VII
„Бранко Радичевић“

★ ★ ★

Из Повеље Уједињених нација

Ми, народи Уједињених нација, решени да спасемо будућа поколења ужаса рата који је већ два пута у току нашег живота нанео човечанству неописиве патње, и да поново потврдимо веру у основна права човека у достојанство и вредност људске личности, у равноправност људи и жена и нација великих и малих, и да обезбедимо услове под којима ће моћи да се очува правда и поштовање обавеза које проистичу из уговора и других извора међународног права, . . . да будемо трпеливи и да заједно живимо у миру једни с другима као добри суседи, и да уједињимо своје снаге ради одржања међународног мира и безбедности.

DATUMI

ОУН — 40 ГОДИНА ЗА БОЉИ СВЕТ

Југославија, као једна од чланица оснивача потписница Повеље, и свет са великим задовољством су дочекали 24. октобар 1985. године, јубиларну годишницу оснивања Организације уједињених нација.

Организација уједињених народа је основана последњих недеља другог светског рата. Уједињене против нацистичке Немачке и њених савезника, чи-

Друг Тито на заседању Генералне скупштине УН (20. IX 1960. године)

ја је агресија донела свету невиђене жртве и пустош, земље оснивачи су биле решене да не дозволе да се икад понове такви покољи и толике патње.

ДАН УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА

Дан ступања на снагу Повеље Уједињених нација, 24. октобар 1945. године, прославља се од 1948. године као Дан Уједињених нација. Овај дан се традиционално обележава у свету скуповима, дискусијама и изложбама о достигнућима и циљевима Уједињених народа.

ИМЕ УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА

Име „Уједињене нације“ смислио је Ф. Д. Рузвелт, председник САД. Оно је

било први пут употребљено у Декларацији Уједињених нација од првог јануара 1942. године, када су се представници 26 земаља обавезали, у име својих влада, да ће наставити заједничку борбу против Хитлера и његових савезника.

ПОВЕЉА ОУН

Представници педесет земаља света израдили су Повељу Уједињених народа на конференцији о међународној организацији која је одржана од 25. априла до 26. јуна 1945. године у Сан Франциску.

ОРГАНИ ОРГАНИЗАЦИЈЕ УН

Главни органи Организације уједињених нација су Генерална скупштина (највиши орган ОУН), Савет безбедности (централни орган ОУН за међународни мир и безбедност), Економски и социјални савет, Старатељски савет, Међународни суд и Генерални секретар.

Прва седница Генералне скупштине Уједињених нација одржана је 10. јануара 1946. године у Лондону. Генералну скупштину УН сачињавају све државе чланице.

Први генерални секретар Уједињених нација био је **Тригве Ли**, који је на дужности остао до априла 1953. године

УНИЦЕФ

УНИЦЕФ — Дечји фонд Уједињених нација је основала Генерална скупштина, 11. децембра 1946. године. Главни циљ УНИЦЕФ-а је да помогне земљама у развоју да побољшају услове живота својој деци и омладини.

Сада УНИЦЕФ помаже програме за децу у преко 124 земаља Африке, Азије, Америке и Средоземља. УНИЦЕФ-у је 1965. године додељена Нобелова награда за мир.

ЈУГОСЛАВИЈА И ОУН

Југославија, као чланица од оснивања светске организације, спроводи и развија принципе и ставове који су темељ Повеље УН и несврстаности: равноправност, независност, остварење људских права и слобода; успоставља сарадњу у области образовања, науке, уметности и информација.

Наташа Благојевић, VIII
„Вук Караџић“

ИЗМЕЂУ ДВА БРОЈА

Најбољи ученици у прошлој школској години

НА ПРИЈЕМУ КОД ПРЕДСЕДНИКА ОПШТИНЕ

Сто тридесет и шест најбољих основца и средњошколаца у прошлој школској години, добитници диплома „Вук Караџић“, „Светозар Марковић“ и „Михаило Петровић Алас“, били су 25. септембра, у Музичкој школи, на пријему код председника Скупштине општине Бор, **Николе Шаиновића**. Овом приликом су носиоцима диплома подељене награде: књига, Златна значка СО и штетне књижице у којима су уписане новчане награде у висини од 500 динара за основце до 1.000 динара за средњошколце. Новчана награда сз може и повећати, а на то утиче просечна оцена општег успеха у току наредне школске године.

Иначе, награде је уручио др **Живан Живковић**, члан Комитета за припремни и друштвени развој.

Александар Обрадовић, VII
„Бранко Радичевић“

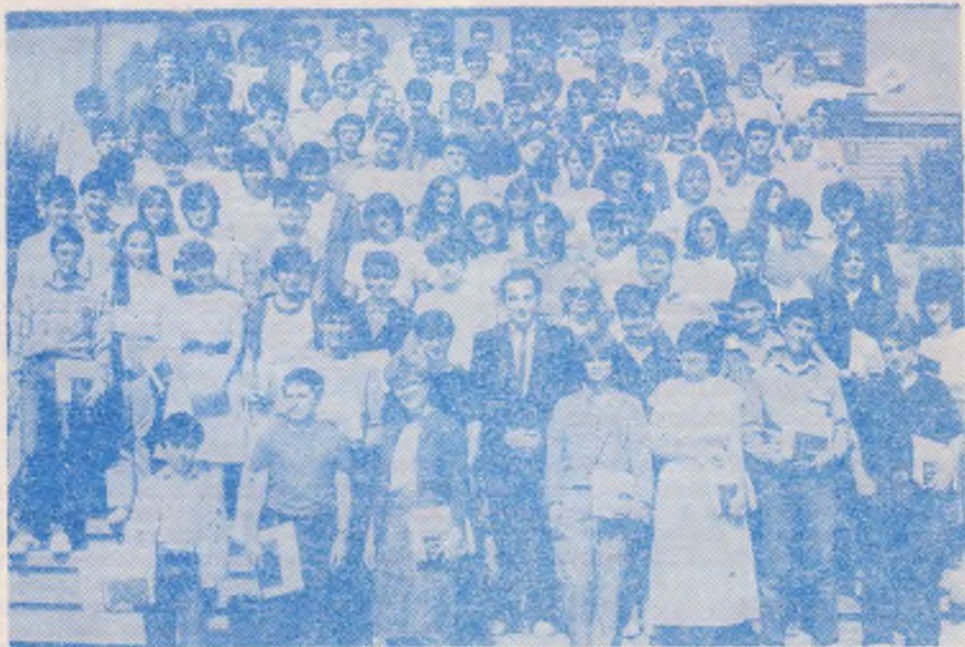
„Школски час 1985/86.“

СМОТРА ЗНАЊА И ДРУЖЕЊА МЛАДИХ

Јубиларна, десета акција „Школски час“ почела је ове године 14. октобра. У овој великој смотри знања и дружења младих, у протеклих девет година, учествовало је више од пола милиона такмичара, а више од 30.000 освојило је једну од награда.

„Десети Школски час“ биће и такмичење. У два циклуса (први од 14. октобра до 8. новембра ове године, и други од 10. марта до 4. априла 1986. године) учесницима ће бити постављено 40 такмичарских питања. Учесници који тачно одговоре на сва питања могу да освоје једну од 4.444 појединачних награда. Школе ће се такође такмичити у учењу и ваншколским активностима. Предвиђен је и велики број награда за наставнике који организују и воде акцију у школама.

У наредном броју „Јасмина“ објавићемо податке о учешћу основних школа борске општине у акцији „Школски час '85/86“.

Добитници диплома са урученим наградама (у средини др Живан Живковић)

Поводом Дана ослобођења

БРОЈНЕ СВЕЧАНОСТИ У
ГРАДУ БАКРА

Радни људи и грађани Бора прославили су 3. октобра Дан ослобођења Бора радно и свечано. Тим поводом у нашем граду су организоване бројне свечаности на којима су евоциране успомене на славне дане ослобођења града и села у борској општини. Грађани Бора су дочекали 41. празник у слободи поносни на изванредне резултате који су остварени под заставом Тита.

Прослава годишњице ослобођења града бакра почела је 24. септембра. Тада се на Тргу ослобођења окупило преко 4.000 пионира где је одржан велики час историје. После полагања цвећа на спомен-обележје изгинулим родољубима и партизанским борцима, успомене на славне дане НОБ-а евоцирао је Радмило Милетић, председник Општинског одбора СУБНОР-а.

Пионирска делегација полаже цвеће на спомен-обележје

Уочи Дана ослобођења Бора организован је атлетски митинг ученика борских основних школа. У трци улицама града најбрже ученице седмог разреда биле су Ивана Павловић („3. октобар“), Иријета Саитовски и Драгана Јовановић („Б. Радичевић“), а међу ученицима осмог разреда Данијела Вељковић („Б. Радичевић“), Биљана Гавриловић („29. новембар“) и Непа Рајић („Б. Радичевић“).

Прва три места у мушкој конкуренцији седмог разреда заузели су Слађан Трајковић, Зоран Првуловић и Слађан Буфановић (сви из школе „Б. Радичевић“), а од ученика осмог разреда први на циљ је стигао Жељко Николић („29. новембар“), а за њим Саша Марјановић и Бобан Лапататовић („9. српска бригада“).

Ученици старијих разреда Основне школе „Бранко Радичевић“ учествовали су и у традиционалном јесењем оријентационом кросу.

Ученици другог и трећег разреда Основне школе „Девета српска бригада“ који су боравили на пољској настави на Савачи, организовали су 3. октобра свечани збор пионира под називом „Вољеном граду у слободи“. Том приликом је говорио Радмило Милетић, борац IX српске ударне бригаде.

Припремили:

Иван Крстић, VII
Александар Обрадовић, VII
„Бранко Радичевић“

Акција „Месец књиге“

ДРУЖЕЊЕ СА САШОМ БОЖОВИЋ

Докторка Саша Божовић, аутор књига „Теби, моја Долорес“, „Све наше Долорес“ и „Ратне љубави“, посетила је 14. и 15. октобра ове године свих пет основних школа у Бору. Ученици су веома пажљиво слушали одломке из монодраме „Теби, моја Долорес“, које је казивала Драгица Томас, првакиња драме Народног позоришта из Титограда. Затим су основци докторки Саше постављали разна питања на која је она радо одговарала.

Иначе, ово дружење са Сашом Божовић организовали су Народна библиотека (један од овогодишњих добитника Октобарске награде Бора) и РС основних школа у оквиру акције „Месец књиге“, која се сваке године организује од средине октобра до средине новембра.

Ирена Муминовић, VI-3
„29. новембар“

РЕШЕЊЕ:

Водоравно: Индус, Торино, л, мрак, бурек, Ир, етар, раст, ЈУС, Иран, ЦИО, аков, О НИЛ, Т. П. (Теодор Парњици), Дарам, Оран, о, авалит, оксид.

После упорног трагања

Сусрети

ПРОНАЂЕН ПРВИ БРОЈ „ЈАСМИНА“

С великом радошћу обавештавамо читаоце и сараднике нашег листа да је, после упорног трагања и скоро изгубљене наде, пронађен први број „Јасмина“. Захваљујући другарици Душанки Геочеловић — Андрејић, једном од првих главних уредника „Јасмина“, и наставници Мирјани Бусић, дугогодишњем сараднику и садашњем председнику Издавачког савета листа, први број „Јасмина“ је отргнут из заборавних и сада украшава витрине у просторијама Редакције.

Насловна страна првог броја „Јасмина“

Иначе, први број „Јасмина“, штампан на гештетнеру, процветао је пре седамнаест година децембра 1969. године, у Основној школи „Станоје Миљковић“ у Брестовцу. Лист су уредили: Дечја редакција ученика и стручни актив наставника српскохрватског језика. Његов одговорни уредник је био Слободан Ж. Ракић, тада наставник српскохрватског језика, данас новинар „Борских новости“.

Заглавље листа и илустрације у њему урадио је наставник ликовног васпитања Миодрaг Петровић, иначе, сарадник „Јасмина“ од оснивања до данашњих дана.

Редакција

РЕДАКЦИЈА „ЈАСМИНА“
У ШАРБАНОВЦУ

На позив Литерарне секције ученика Основне школе „Станоје Миљковић“ из Шарбановца, чланови редакције листа „Јасмин“ боравили су 17. октобра у овом селу које се припрема за емисију „Знање-имање '85“ и сусрет са житељима Бршадина, села у непосредној близини Борова (СР Хрватска).

Овом приликом сусрет са шарбановачким основцима је био веома топао и користан. У скоро двочасовном дружењу брујали су гласови младих новинара и талентованих будућих песника. Наравно, није изостао ни разговор о сарадњи у „Јасмину“ и побољшању његовог квалитета.

Наташа Петровић, VIII
„Вук Караџић“

Из спорта

НА ПИОНИРСКОМ ПРВЕНСТВУ
СРБИЈЕ У КАРАТЕУ

ИЗВАНРЕДАН УСНЕХ БОРАНА

У Бору је 20. октобра одржано пионирско првенство Србије у каратеу. У категорији млађих пионира је учествовало 20 такмичара и десет екипа. У екипној конкуренцији Борани су освојили друго место. Овај успех остварили су: Игор Цветковић, Игор Радовановић и Иван Кулачин (сви чланови Карате-клуба „Студент“).

У категорији млађих пионирки (девет екипа и 25 такмичарки) прво место је освојио борски „Студент“ у саставу Ана Захитовић, Ђурђија Међед и Данијела Трајиловић.

Боранима је ово највећи успех на републичком такмичењу. Свих десет учесника из нашег града су изборили учешће на предстојећем савезном такмичењу.

Александар Обрадовић, VII

УЧЕНИЦИМА И РАДНОМ КОЛЕКТИВУ ШКОЛЕ „ВУК КАРАЏИЋ“ ЧЕСТИТАМО 8. НОВЕМБАР — ДАН ШКОЛЕ

Редакција

ОШ „3. ОКТОБАР“ ПРОСЛАВИЛА 23. РОЂЕНДАН

НАГРАЂЕНИ ПРОСВЕТНИ РАДНИЦИ

„Протутњала је још једна година рада. Град постаје богатији за неколико важних објеката. Наши рудари ископали су из утробе земље хиљаде тона руде које су топионичари претопили у црвени метал.

И наша школа је богатија за два нова одељења. Од 1.123 ученика 1.105 је са успехом завршило разред, од тога 483 са одличним успехом.

У такмичењу „Науку младима“ четири ученика је учествовало на републичком такмичењу, а за посебне резултате у учењу додељено је 17 диплома „Вук Караџић“ . . . Ту су и добри резултати у Шампионату знања „Тито — револуција — мир“ и освојене читалачке значке и значке за марксистичку литературу“. Овим речима, о својој школи и успесима у раду, ученици Основне школе „3. октобар“ поздравили су присутне госте на свечаној академији која је одржана 3. октобра поводом Дана школе и Дана ослобођења нашег града. Том приликом је изведен пригодан културно - уметнички програм под називом „Младост — радост — будућност“. Наступили су чланови рецитаторске, хорске и ритмичко-балетске секције.

Ученица осмог разреда **Марјана Ле-**

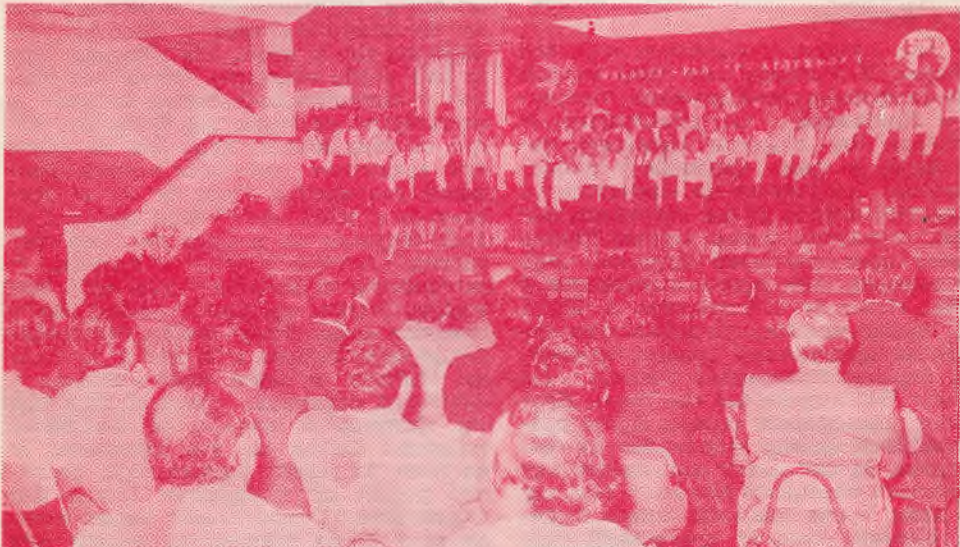
жаић прочитала је свој првонаграђени рад под називом „Црвеним обојише и земљу и небо“, са конкурса који је био расписан поводом прославе 23. рођендана ове најмодерније и, по броју ученика, највеће школе у нашем граду.

Поводом двоструког славља радницама ове борске основне школе уручене су награде и признања. За десет година рада у колективу **Веселина Јолић**, учитељица, добила је ручни часовник, а **Радмила Станковић**, помоћна радница, **Душица Вучковић**, наставник биологије, и **Гордана Савић**, наставник разредне наставе, добиле су за 20 година верности свом колективу сребрњак, док су новчане награде добили **Милица Вељковић**, васпитачица, **Нада Димитријевић**, учитељица (за 30 година укупног рада), **Настасија Труцић**, наставник разредне наставе, и **Љубиша Спасић**, наставник (за 10 година).

У завршном делу свечаности извршена је размена поклона ученика овог колектива и представника Јаме, покровитеља ОШ „3. октобар“.

Ликовна секција приредила је богат у изложбу у холу школе. Наравно, није изостао ни традиционални разговор ученика са рударима.

Ивана Игов, VIII

Са свечане академије поводом Дана школе

БОРЦИ КАЗУЈУ — ПИОНИРИ БЕЛЕЖЕ

Млади треба да чувају традиције НОБ-а

Чедомир Миленковић Луне

Поводом октобарских свечаности у Бору, разговарали смо са другом Чедомиром Миленковићем Лунегом, борцем прослављене Девете српске ударне бригаде, бригаде чији су борци у саставу Треће чете Трећег батаљона ослободили наш град 3. октобра 1944. године.

— Друже Луне, за почетак разговора, реците како сте доспели у партизане и како је изгледао Ваш први сусрет с Партијом.

— Мој долазак у партизане није био случајан. У Ротини, још 1938. године, било је формирано Удружење Тимочана и Крајинаца. Та организација је окупљала сву напредну омладину нашег краја и кроз дружење у разним секцијама, проучавана је марксистичка литература која је до нас доспевала, наравно, илегалним путем. Одатле потиче и моје прво партијско искуство, које је потврђено 1939. године учлањењем у СКОЈ. Убрзо су нас Партија и СКОЈ 1941. године активирали дајући нам задатак да прикупљамо оружје, муницију и наравно припремамо устанак. Од 15. маја 1941. године био сам борац Крајинског партизанског одреда. После разбијања овог одреда формиране су мање групе. Ја сам након тога послат као позадински партијски радник у Бор, где сам дуже време илегално живео и радио. Касније, када су позадински радници повучени на слободну територи-

ју, где је дошло до формирања нових одреда, био сам борац V, VI и, на крају, IX српске ударне бригаде која је била у саставу 23. дивизије.

— За Вас је сигурно представљало изузетну част што сте борац једне тако прослављене јединице?

— Наша бригада је представљала расадник за друге јединице. Увек је одвајано људство за посебне батаљоне. Сигурно да је за мене била част што сам борац једне такве бригаде у којој је владала велика слогa и другарство. Одликовали смо се и по томе што је код нас увек било искусних али и младих бораца, као и партијских и војних руководилаца.

— У ИОБ-у је сваки патриота давао допринос на свој начин и свима је било веома тешко. Када је Вама било најтеже?

— Било је трагичних тренутака, оних када је партизанска љубав и слогa најављавала ратну стихију, тј. човек је увек излазио као победник. Од нас 300 бораца, већина без хране, обуће, одеће, ниједан није осетио умор или му се пољубљала вера у Партију. Издржали смо и поред свих недаћа које је ова борба наносила. Често сам упадао у непријатељске заседе и мало је недостајало да будем заробљен, али излаз се увек нашао. Када бих се након тих критичних тренутака касније присећао, сви идеали борбе су ми се пресликали у једну реч — наш циљ у слободи. Најтеже ми је било када смо прелазили Нишаву, Мораву и враћали се са слободне територије у наш крај. Изненада, једном приликом, упали смо у немачки логор близу Ниша. Изненађење је било велико и за нас и за Немце. Настала је једна општа паника у немачким редовима. Искористили смо тај тренутак и извукли се без већих губитака. Сећам се, том приликом је на мене, из једних борних кола, распаљено рафал из митраљеза. Нисам био рањен, али од тада никада нисам волео да се у борби сретнем са тенком или другим оклопним средством.

— Да ли је у бригади било писмива и у којим су тренуцима ти наши (ратни) вршњаци постајали људи?

— Наша бригада била је састављена углавном од младих људи, просек старости био је око 22 године. Мада је било веома много пионира који су хтели да пођу са нама у борбу, који су нас својом смелости и храброшћу импресионирали, нисмо били у стању да дозволимо да тако млади и још неискусни животи буду угрожени. Било је и оних које нисмо успели да одвратимо и који су остајали у нашим редовима као равноправни борци. У најтежим тренуцима су нам баш ти одважни дечаћи и девојчице били од највеће помоћи. Преузимали су улогу курира, умели су да се провуку поред самог непријатеља и донесу нам тражене податке. Не могу посебно да истакнем неког пионира јер су ми сви подједнако драги остали у сећању. То су сада одрасли људи са којима веома радо контактирам, где се кроз разговор, као стари и искусни ратници присећамо не само туге и бола који нам је донео рат, већ и оних веселих тренутака.

— Послератни дани били су тешки. Шта се у то време радило у Бору и каква је Ваша даља делатност била у нашем граду?

— После рата активно сам радио у органима власти. Био сам комесар за јечарске милиције, секретар Среског комитета за срез Бољевац. Сложно се радило на изградњи домовине. Нарочито смо се залагали за ангажовање младих, пионира и омладине, чији је допринос свакако био велики. Организовали смо и акције Брчко — Бановићи, Нови Београд, Црни врх и др.

— Како је Ваше мишљење о данашњој младој генерацији и шта бисте јој поручили?

— То је најбоља омладина, весели млади људи који учествују на разним акцијама, чиме само доказују поштовање данашње слободе. Млади треба само да се угледају на нас, да се боре за братство и јединство и очувају традиције НОВ-а. Ако наставе тим путем, Југославија ће се поносити њима.

Разговарали:
Наташа Благојевић, VIII
„Вук Караџић“
Иван Крстић, VII
„Бранко Радичевић“

СКИЦА ЗА ПОРТРЕТ

Душан Газикаловић

Сваком човеку је данас дозвољено да се бави неким спортом. То је веома добро и значајно јер је спорт најбољи чувар нашег здравља. Спортисти су здрави људи, способни да поднесу и најтеже напоре. Међутим, бавити се спортом и бити увек најбољи, то није баш лако, поготово ако је неко одличан ученик, добар музичар и омладински активиста. Тада је потребно много рада и добро планирање времена. То је и био разлог да разговарамо са Душаном Газикаловићем, учеником VIII-1 разреда Основне школе „3. октобар“, који је познат у нашој школи као врстан рукометаш.

— Чули смо да идеш у Музичку школу?

— Да, свирам хармонику.

— Да ли си добио неко признање као млади музичар?

— Освојио сам треће место на савезној смотри хармоникаша у Пули.

— Колико дневно учиш?

— Онолико колико је потребно за одличан успех.

— Хоћеш ли да нам кажеш који је твој најдражи наставни предмет?

— Највише волим часове хемије, историје, биологије и физике.

— Коју музику најчешће слушаш?

— Забавну.

На недавном гласању за избор председника ОО ССО у нашој школи, највећи број гласова имао је Дуле и, наравно, био изабран за председника. Иначе, он је познат као веома добар и несебичан друг који радо притекне у помоћ.

Ивана Игов, VIII
Оливера Живковић, VIII

НАШ ИНТЕРВЈУ: САША БОЖОВИЋ

ВИ ЋЕТЕ ДОНЕТИ СРЕЋУ ОВОЈ ЗЕМЉИ

Имале смо изузетну част и задовољство да, у име редакције листа „Јасмин“, разговарамо са др **Сашом Божовић**, револуционаром, лекаром, мајком и писцем. Иако је за овако кратко време било немогуће да изразимо све своје инетресовање за оно што нам је било познато и непознато, замолили смо

Саша Божовић (седи) и глумица Драгица Томас (десно, стоји)

др Сашу, да изнесе неке своје импресије пре свега из НОБ-а, оно што је везује за њену Долорес и млади нараштај данас.

— Наша борба била је прожета херојским и патчовечанским напорима бораца и народа. Реците нам нешто о том патриотизму и ентузијазму оних који су били затворени у логору, у Албанији, непосредно пре рођења Ваше Долорес?

— Сам наш долазак у Кавају био је највећи доказ патриотизма, јер ми смо из жеље да наша земља буде слободна, да скинемо срамни вео прљаве фашистичке агресије доказали да смо патриоте. Отићи у таквом стању, у каквом сам ја била, у логор, свакодневно посматрати жичану ограду, чије ми бодље никада нису биле тако стравичне и дуге, само потврђује љубав према слободи наше земље.

— Каква сте радна и ратна искуства понели из прве партизанске болнице?

— Ја сам поседовала извесно радно искуство до доласка у нашу прву болницу, ту сам затекла једну нову мате-

рију. Наравно у партизанској болници нисам знала шта је то бели мантил. Зими су ми рукави капута до лаката били умрљани крвљу која се сушила, тако да је материјал временом постао сасвим крут. За мене је, рецимо, било шокантно, иако сам била лекар и знала шта су опекотине, када сам се нашла пред човеком чија је глава представљала једну огромну црну масу, округлу и испуцану од гарежи и гноја који цури. То је била та нова патологија коју ја после рата нигде нисам нашла — ни у литератури, ни на телевизији, то су те болне успомене из рата које се вечно носе у себи. Сада када сам у прилици да преко телевизије посматрам те чисто безразложне ратове и често будем посматрач једне такве сцене, не издржавам до краја.

Успомене су опет ту, ту је и унакажено лице Ђузе Драгичевића пред фабриком у Ужицу. То је било ново и тешко сазнање за једног младог лекара. Мислим да ме је првенствено љубав према човеку подстицала да се снађем у том тешком ратном времену.

— У рату човек наилази на многа тешка искушења, тешке слике како на самом ратишту, тако и у позадини. Дали сте се нашли у ситуацији да под утицајем тих догађаја помислите да се даље не може, да Вам понестаје снаге?

— Не могу да кажем да ми је понестало снаге, али било је момената када сам осећала страشان психички умор. Иако сам у то време већ била комуниста, постојали су тренуци када ме заболи човек и мајка у мени, када су ме гушили крици због тог психичког умора. Остали борци су се храбро држали и њихова чудесна вера у победу помогла ми је да издржим све те страхоте. А ево одкуд те вере: неправедан рат мора пропасти. Турци су 500 година водили неправедан рат против Балкана и на крају, ипак, изгубили. Праведан рат сам по себи доноси снагу да се верује у позитиван крај. Зло не може да победи. Ако се људи воле, поштују и имају веру у позитиван исход рата, победа је њихова. Живот је пун осцилација, а вештина живљења је савладати те осцилације.

— У току рата имали сте више сусрета са другом Титом, рекли сте да Вам је био најдражи рањеник.

— Тито је био изузетан човек, такву личност сам само једном у животу срела. Тито је био племенитост, храброст, поштење, идеал свих бораца и љубав, личност која када проговори и стегне вам руку тог тренутка постаје ваш део. Све што је имао, дао је држави и када се буде отворио његов музеј, сви ће имати прилику да виде бројне поклонике које је друг Тито добио од многих држава.

— У рату је, на жалост, било и много деце. На ту тему имали смо прилику да више пута гледамо филм „Бошко Буха“. С обзиром да сте Ви добро познавали Бошка Буху и његове другове и да сте били сведок његове погибљи, шта нам можете рећи о овом филму, колико су у њему истинито приказани догађаји?

— Филм „Бошко Буха“ не приказује баш аутентичне догађаје, јер је редитељ Бранко Бауер морао да пази и на уметничку страну филма. Што се тиче самог Бошка, могу да кажем да ми је остао у најлепшој успомени. Памтим га као (малог) дечачића са исто тако малом италијанском пушком. Био је изванредан друг и зато ми је у филму много сметала чињеница да је он имао со коју је тако лукаво чувао у сату. Да је којим случајем стварно имао со, он би сигурно поделио са друговима јер је Бошко био племенит и несегичан, а изнад свега храбар. Он је тако спонтано причао о рушењу бункера, као да је то најобичнија ствар на свету.

Још увек се живо сећам говора који је Бошко одржао у Бихаћу. Када су прозвали делегата Друге пролетерске бригаде, Бошко није одмах схватио да је баш он тај делегат. Сав збуњен је изашао на бину и онако неприпремљен почео да муца говорећи нешто што је вероватно чуо од свог комесара. Када је увидео да му то не иде, одлучио је да присутнима прича како руши бункере. На крају му је и сам друг Тито честитао на тако лепом говору. Иначе, рекла сам да је био изванредан друг јер онда када су нас напали четници и када сам ја била тешко рањена у ногу, Бошко је могао да побегне, то са сигурношћу тврдим, али он друга никад није остављао у невољи, зато је и

погинуо покушавајући мене да одбрани.

— Једном приликом сте изјавили да сте рат посматрали срцем, да сте посматрали људе. Да ли су управо таква искуства послужила као инспирација за настанак Ваше књиге „Ратне љубави“?

— Мислим да све моје књиге проистичу из тога, из љубави према човеку, из срца. У мојим књигама нећете наћи батаљоне, чете, јурише. То је војничка ствар и ја сам то препустила великанима — војницима да пишу. А ја сам себи допустила ту слободу да срцем сагледавам рат. Тако је и настала књига „Ратне љубави“, у којој сам описала чисту и нежну љубав.

Иако је Партија на то строго гледала, ја сам увек била на страни љубави. И као лекар и као човек знала сам да се не може издати наредба срцу и души човека. Личности и догађаји из моје књиге су аутентични, једино су имена промењена.

— Шта мислите о младим генерацијама данас, о њиховом односу са старијим генерацијама?

— Нисам демагог, али искрено и дубоко верујем, уосталом моје седе власи су гаранција, јаче од трња на путу, да ћете ви млади донети срећу овој земљи. Моја генерација носи ратну славу, ми смо своје дали, сада ви треба да дате свој део да бисте показали да сте бољи од нас. А ви ћете тај део сигурно дати јер сте свестранији, образованији, знате политичка врења. Брзо ћете стасати да понесете данашњицу.

— За крај једно уобичајено питање, када ћете нас опет посетити?

— Посета зависи од вас, када ме позовете ја ћу веома радо доћи. Бор је диван град, као и људи који у њему живе. Колико сам само пољубаца понела одавде као највећи дар, већи од чинова и признања, дар људске љубави. После ово мало времена проведеног у Бору, ја сам стварно осетила олакшање, јер ме је задивила атмосфера у нашем граду. У овој националистичкој еуфорији, ви у Бору се дивно слажете иако су људи различитих националности. Таква национална слога представља круну идеала сваког револуционара.

Разговарале:
Наташа Петровић, VIII
Наташа Благојевић, VIII
„Вук Караџић“

ПЕСМА ДО ПЕСМЕ

ТРЕЋИ ОКТОБАР

Беше то давно, пре много лета,
Европом букти рат,
борски рудари — партизани,
ослобађају свој родни град.

Крв се слива по плочницима,
пролетери за слободу гину;
падају за оно што свако воли,
за братство, љубав и домовину.

Девета бригада корача у нама,
сећање буди на ратне дане:
када се певало, плакало, гинуло,
гинуло да Сунце над нама сване.

Мирко Заграђанин, VIII-3
Шарбановац

ШУМАРИЦЕ

Падају крупне кишне капи,
у сузама Крагујевац грца,
Шумарице он ће дуго да памти,
где престало је куцање многих срца.

Пред слободом, љубави и миром
крвник није смерао стати,
надао се да ће терором
народ земље ове сломити.

„Пуцајте, ја и сада држим час!“
40 година одзвања глас
са губилишта у Шумарицама,
где рафалом су покошени невини
животи.

Јасмина Ристић, VIII
Брестовац

ЈЕСЕН

Јесен стиже нечујно и у жуту одору
облачи наш крај,
тада свима постаје лако
јер јесен личи на прави рај.

Али јесен је променљиве ћуди:
иако је у почетку лепа,
у њу поверење немају људи
јер после почиње киша да сипа.

Улице мокре, деца крај камина,
дошла је јесен, а доћи ће и — зима.
Јаков Аџић, VI
„Вук Караџић“

ХТЕЛА БИХ ДА ЗНАШ

Кише и кише су прале моје срце,
снегови и снегови вејали су ми душу
Али ти си још увек у мени,
у нетакнутом делу мога срца,
тамо где ни голубови не залазе.
А ти, да ли ја живим у теби,
да ли твоји голубови знају за мене,
да ли би хтео себе да ми даш?
Ја теби дајем себе и све голубове своје,
хтела бих да знаш.

Зорица Дојковић, VIII-4
„Станоје Миљковић“
Шарбановац

Александра Стојановић (V, „Б. Радиче-
вић“): Мој сан

Наши јосћи — шарбановачки ђесници

ЗАБОРАВ

Ново јутро покраде ми росу
заборавих себе да потражим

У сутону лажних дефиниција
стварност је мог постојања

Однесе ме искра твојих зеница
што прободу стих пун рима
Живот у корицама
грли сва моја искушења

Душанка Геочеловић-Андрејић

Кроз зелени песак
Тетурају се
Пламичци ватре
Умивају се на истоку
Ноћи

Док се рађаш ти
У понору крви
Празна песмо

Младен Думитрашковић

СЕЋАЊЕ

Ваздух берем
корпу немам
корпа ми је
у сећању

Сећање је
магловито
магла ми је
у ваздуху

ЈУТРОС

У буђењу
јутрос
осетих тугу
Погледом лутах
за осмехом твојих
усана
а наћох
блиставо сунце
у овој песми.

Жика Голубовић

Љубица Марић

СЕЉАК

На гувну надања
поглед са жедне земље
у небо стушти.

Мутан поглед погнутог сељака
у влажно јутро игру рала прати.
Чело се оросило знојем
а ноге се надојиле пута.

Пропланак жеља неосвојив оста
иако га земља добро упозна,
иако га многе ноћи у њиви затекоше.

Љубица Марић

БЕЗ НАСЛОВА

песникињи Марији Кукубајској

разбуктао сонет испод раоника
где земља у громаде цвета
пробуђени орфеј иште крв песника
јер и васиона постаје уклет

изворја и горе сада су склоништа
моћних каравана римљана и влаха
ја одлазим увек плавом утриништу
док се под вилицом распрскава клака

разбуктали јесмо и кад нисмо млади
и кад су нам срца лозом напојена
у колевци спава она нељубљена
и чека моћника вином да заслади

Живко Аврамовић

ПОСВЕТА ПЕСМИ

Заклана зоро
У сузама трава
Певај

ТРАГАЊА

Крећеш у неслућени лавиринт
тражења сутрашњице.
За тобом остаје јуче,
као тужна или лепа прича.

Бежиш и тражиш
сударајући се са тренутком
схваташ да је све данас,
али ноћ без свитања
и сан без буђења
леже на души истине.
Касно је.

Драган Бајиновић

(Из рукописа за заједничку збирку шарбановачких песника која ће се појавити почетком новембра ове године. Међу ауторима ових песама су и некадашњи сарадници и уредници листа „Јасмин“, који је процветао на овом терснугу пре седамнаест година).

НАГРАДЕ

(Првонаграђени рад на конкурс у Народној библиотеци поводом Дана ослобођења Бора)

ТЕБИ, ВОЉЕНИ ГРАДЕ!

Дала сам му цвет и сунце, био је срећан. Било је то другарство, младост и љубав. А, да ли си ти био срећан, црвени генерале?

Ти си своју разбукталу крв, младост, срце и своје име дао слободи, земљи и овом граду. Бор — Бору. Лет пгица, зрчак сунца, много их је заувек остало на теби. Као пупољци прекрили су те да из њихове крви процвета наша слобода. Црвени генерале, од твоје крви постала је слобода, од твог имена постао је град. Мој град. Да, ти си био син наше домовине, а ја сам кћи твог града, свог града. Брујао си и растао у ноћима осутим блиставим звездама. Сунце те је миловало бисерима својих златних нити. Ширио си своје, као свилом, извезене латице. Слободно птице лете, слободно цвеће расте, слободно живимо и слободно дишемо ваздух слободе. А тебе нема. Ледена статуа, ти си само камен, хладан и беживотан. Ти си само он, ти само подсећаш на име, а све остало на њега. Твоје срце живи у овом граду. Ти си дом фабричких димњака. Ти си велики град и док буде тебе, они ће живети са нама. Ти си откуцај срца овог града, његов сјај и бледило. Ти си вечна звезда, вечна искра. Ти си вечна три слова и вечна три гласа. Ти си вечан. Док буде овог града, живећеш ти у нашим срцима.

Да ли си био срећан, црвени генерале? Да ли си знао за љубав, за лепоту живота? Не, ти си знао само за једну реч, реч толико вољену и жељену. То је слобода. Она је била за тебе. Она је и део нас, али с разликом што си је ти желео, а ми живимо у њој. Лепа је та реч, лепо је то њено значење — то знаш и ти. Ти који си пролио крв за ту реч. Ти, твоје идеје, твој идеал, живите у нама, живиш у мени, са свим што је лепо, са младости, са овим градом, са слободним птицама, миришљавим цвећем, плаветнилом неба, одсјајем сунца.

Весна Савић, VIII-3
„9. српска бригада“

(Првонаграђени рад поводом Дана школе „3. октобар“)

ЦРВЕНИМ ОБОЈИШЕ И ЗЕМЉУ И НЕБО

Бакарно сунце изрони из прозрачне, ружичасте копрене дотакавши нежно плаветнило неба. Тамо, на истоку, букну зора. По уснулим пољима расуше се, као искричави драгуљи, капи светлости. По једна кап за сваког од њих...

Тихо су корачали боси и гладни по жутом, октобарском лишћу. Њихова изгребана стопала урањала су у шушкови покривач носећи бледа, измршавела тела. Тешке, сиве магле вукле су се тромо по околним пољима носећи са собом мирис трулежи, влаге и крви. Из тмурних је облака сипала хладна, јесења киша. Однекуд, иза високих сивих планина, чули су се топови. На истоку је горео бакар...

Ударише крампови и чекићи, задрхтале гараве рударске мишице, потече крв и зној са њихових напаћених лица. Проломи се крик из хиљада грла носећи на својим крилима сву беду и глад, сав понос и пркос измученог народа. Устрепташе уплашено смрт и тама и развише своје црне барјаке грамзивости и туге, покрише њима земљу, желећи да угуше и сагину ове људе! Но, векови мучења и рада, рударске црне жуљевите руке, гладне и слободе жељне усне здераше са њих лажљиве ореоле страха и беде, црвеним обојише и земљу и небо, црвеним напојише суве њиве. Освају дан блистав и сунчан пригрливши у својим недрима слободу и срећу, велику као бакарно Сунце што заблиста над мојим градом. Капада је топла крв са њега — полако, кап по кап — по једна за сваког од нас...

Данас живот буја и цвета. Радосно тутње машине и ударају крампови, тече црвени метал као крв из вена земље. Слобода нас обасјава својим нежним бојама и расте срећа и сипа љубав са неба живота — пуно љубави за сваког човека!

Марјана Лежанић, VIII-4
„3. октобар“

(Првонаграђени рад у категорији младих основаца на конкурс Нарodne библиотеке у Бору поводом Дана ослобођења града)

ТЕБИ, ВОЉЕНИ ГРАДЕ

Кад ујутру отворим очи и погледам кроз прозор, прво теби кажем: „Добро јутро, вољени граде!“ Теби, који си најлепши на свету, шапућем своје снове и причам своје тајне. Иако си некад суморан и сив, обавијен маглом и димом, ти си мој град. Ти си мој град пун поноса и лепоте. Поносан си на своје име, на своје димњаке, улице и солитере. Поносан на своје људе који те изградише, на своју омладину и пионире који ти поклањају своју безбрижну младост и лепоту. Поносан на Раднотије и Тољатије, Јанеше и Вранеше, Јанезе и Идризе, Крстевске и Станковске, Предиће и Јовановиће. Поносан си на њих јер те воле и са тобом деле све твоје бриге и радости, сву твоју лепоту и твој понос. Због свега тога и још пуно, пуно чега, дајем ти своје играчке, своје стрипове, дајем ти свог мецу и зеку.

Дајем ти своје снове и мале тајне, вољени граде мој!

Браќица Стојановић, IV-2
„9. српска бригада“

• • •

ОНИ НАС УЧЕ

Надежда
Станојевић

Налазимо се у холу Основне школе „3. октобар“ и разговарамо са Надеждом Станојевић, наставницом хемије, познатој у школи као наставница Не-

ла. Осим тога, она норму часова допуњава и часовима биологије. У школи је веома активан радник и добар васпитач. То је и био повод да разговарамо са њом и представимо је читаоцима „Јасмина“.

— Реците нам нешто о себи и свом раду.

— Рођена сам у Убу, 26. августа 1938. године. У Прокупљу сам завршила Учитељско - домаћинску школу, а ВПШ у Нишу (биологија — хемија). Била сам у I сазиву делегатске Скупштине, активно сам учествовала у свим друштвеним и самоуправним органима и телима у Школи. Такође, учествовала сам од почетка у такмичењу „Науку младима“ и изводила ученике на општинска, регионална и републичка такмичења.

— Колико дуго радите као наставник хемије?

— Радим већ 22 године.

— Да ли сте раније радили у некој другој школи?

— Годину дана сам радила као учитељ у Основној школи у селу Житорађа, и 3 године у интернату Учитељско - домаћинске школе у Убу.

— Вероватно можете да издвојите неку генерацију која је показала добре резултате из хемије?

— Прошле године имала сам два, а претпрошле три ученика на републичком такмичењу.

— Да ли ученик из Вашег предмета може лако да добије негативну оцену?

— Може, и те како.

— А петицу?

— И то може. Највише волим да дајем петице, али их нема довољно.

— Поштују ли Вас ђаци?

— То ја не бих знала, то би требало да ви ђаци кажете.

— Да ли волите свој позив?

— Волим, али га не препоручујем, јер није довољно цењен.

— Шта бисте, на крају, поручили читаоцима „Јасмина“?

— Поручила бих да се спремају да буду часни и поштени самоуправљачи и да своје задатке извршавају на време.

Разговарале:

Ивана Игов, VIII-3

Оливера Живковић, VIII-1

„3. октобар“

Нова акција Савета Савеза пионира СР Србије и „Политике за децу“

КОНКУРС ЗА ПИОНИРСКУ ПРИЧУ

Наслов и почетак приче даће писац за децу, док ће задатак најмлађих бити да је допишу и доврше. — Такмичење траје до 25. маја 1986. године

Ових дана у нашој земљи почела је јединствена акција Савета Савеза пионира Југославије посвећена четрдесетогодишњици ослобођења наше земље. На подручју СР Србије ову акцију, која ће трајати до 25. маја 1986. године, водиће „Политика за децу“, Редакција програма за децу Радио-Београда и Савет Савеза пионира СР Србије.

На овом конкурс у могу да учествују сви пионери од I до VII разреда из целе наше земље на својим матерњим језицима, као и пионери у југословенским допунским школама у иностранству.

Стваралачка игра писаца и пионира

Конкурс за пионирску причу из савременог дечјег живота подразумева стваралачку игру једног дечјег писца и пионира — литерарних стваралаца. Наслов и почетак приче (у обиму од 50 редова) писаће познати писац за децу, а пионери ће имати задатак да у истом обиму причу наставе и заврше.

Таквих прича биће укупно осам, а пионери ће, по сопственом избору, бирати оне које ће довршавати. Своје радове за овај конкурс шаљу самостално на адресу републичких, односно покрајинских савета Савеза пионира — по сопственом избору. Сваки рад треба да буде уредно потписан, а уз потпис треба да се наведе разред и школа коју ученик похађа, као и место становања са пуном адресом.

Коме слати радове за конкурс

Ево адреса на које учесници могу да пошаљу своје радове:

Савет Савеза пионира СР Србије, 11000 Београд, Моше Пијаде 12/4,
Савет Савеза пионира СР Словеније, 61000 Љубљана, Миклошићева 16,
Савет Савеза пионира СР Хрватске, 41000 Загреб, Амрушева 10/IV,

Савет Савеза пионира СР Црне Горе, 81000 Титоград, Радосава Бурића 9,
Савет Савеза пионира СР Босне и Херцеговине, 71000 Сарајево, ЈНА 28/I,
Савет Савеза пионира СР Македоније, 91000 Скопље, Иве Јоле Рибара 10/II,
Савет Савеза пионира САП Војводине, 21000 Нови Сад, Булевар м. Тита 25/III,
Савет Савеза пионира САП Косово, 38000 Приштина, Београдска 27/а.

Пионирима — ауторима најбољих радова биће додељене књиге, док ће награђени радови бити објављени у пионирским листовима и емитовани на радију.

Данас објављујемо прву причу коју ученици могу да допишу и доврше.

Љ. Ђ.
(Из „Политике за децу“)

Мирко Петровић

КОЊИЋ

У коњичком ескадрону, у држави Понос-дики, родио се коњић Пики. Колики је коњић Пики?

— Омален је, оволики!

Војној служби не пристаје слатки Пики, јер је мали — оволики! Бригу брине капетан: „Коме, коме да га дам?“

— . . . Уважени, да л' вам треба један Пики?

— Кад је Пики, сумњам да је повелики.

— Као лане, баш толики.

Понуђен је мали Пики и циркусу „Кикирики“. Туго наша — није Пики ни за циркус „Кикирики“!

И даље брине капетан: „Коме, коме да га дам?“

— . . . Рат грнуо, зелен војник ужас шири. За слободу битку воде деди наше, сваки тата сабљу паше, па ни маме не остају код куће саме . . . С мамама су соколови Слободанке, Слободани! А уз сестру и свог брата, да прекрате дане рата, кренули и пионери.

Где је Пики?

И Пики је међу њима — јунацима!

Сваког дана мали Пики доносио литар воде, да ратници не жеђују у биткама до слободе. Доносио и јагоде да рањеник ране љуте све преболи, па кроз битке — своје роду — да избори топло сунце и слободу!

Рат прошао . . . А наш Пики и даље је као лане, баш толики!

— Нека, нека! . . . Сви ми знамо да је био позелики, баш велики, баш велики!

У слободи живи Пики. На леђима носе вреће пуне среће, па три поља прекаскао, па пет гора прејездио, па сто река пребродило — у све куће навратио и сву децу даровао — из његових пуних врећа поклоњена сваком срећа!

Ето, тако, четрдесет пуних лета мали Пики домовином својом шета. Много тога видео је, чуо чак и мало више, а сазнао још и више — сад ће књигу да напише о свим својим сусретима, о свим својим друговима, о свим лепим крајевима — све по реду: шта се коме догодило, о чему се говорило, где се нешто важно збило . . . Све по реду, све по реду! . . .

Ој-јој, муке, ој-јој, бруке! Мали Пики неће књигу написати!

Бојана Буђелан (V, „Вук Караџић“):
Моје омиљене животиње

Због чега неће, ух несреће!

Откривамо ову тајну: Пики јесте коњић сјајан, Пики јесте борац красан, Пики јесте другар прави — у другарству њему нико није раван, ал' је Пики, ал' је Пики — забораван! Све је, ето, заборавио шта је с вама доживео!

Ој-јој, муке, ој-јој, бруке — помагајте с обе руке: наставите ову причу о коњићу званом Пики што је мален као лане — баш толики, баш толики! . . .

(Из „Политике за децу“)

НАШ КОМЕНТАР

ДА СЕ ВИШЕ НЕ ПОНОВИ

Када почне школска година, прво се треба побринути за књиге. Јер, људи који праве програме за школе не могу мирно да спавају ако нам на леђа не натоваре око два-три килограма неопходних књига и још толико оних за које се с чуђењем питате зашто су уопште штампане. На жалост, те књиге не оптерећују само наше нејаке руке и мека леђа него и кућни буџет.

Ове године Синдикат борске општине се побринуо да сви основци добију бесплатне уџбенике с тим да их, када заврше разред, врате, и то очуване. Веома лепа акција. Ипак, није све испало тако добро. Сама подела уџбеника била је веома лоше организована. Дешавало се да су ученици већ куповали књиге. Долазило је чак и до комичне ситуације: неки су и књиге и свеске добили бесплатно. Касније су подељене потврде са којима су књиге могле да се узму из књижаре. Они који су раније купили књиге могли су, уз помоћ потврде, да добију остали школски прибор.

У неким школама организована је подела књига, па је ту било дугих редова и нервозе. Наставници, односно разредне старешине били су веома лоше обавештени, тако да ни информације добијене од њих у вези са књигама, нису биле најпоузданије. Наравно, није све морало да испадне тако. Са мало више труда и добре воље ефекат би био много већи. Међутим, и поред свега тога, акцију треба поздравити, јер је најважније то да су ученици добили бесплатне — књиге.

Наташа Петровић, VIII
„Вук Караџић“

РЕКЛИ СУ . . .

Књига је пријатељ који не зна за издају.

Књиге су бродови што великим мори-ма времена крстаре.

Н. Веком

Моја лектира

ТРОЈИЦА У ТРЊУ

Павао Павличић, професор књижевности на Филозофском факултету у Загребу, доктор наука и писац, рођен је 1947. године у Вуковару. Објавио је 18. књига. За роман „Вечерњи акт“ добио је „НИН-ову“ књижевну награду за 1981. годину. Филм „Злочин у школи“ рађен је према његовој књизи „Строј за маглу“, а такође је аутор ТВ-драме „Етер“, коју смо недавно гледали на телевизији. Претежно пише кримике, па није ни чудо што његова прва књига за децу „Тројица у Трњу“, за коју је добио књижевну награду „Политикиног забавника“, припада овом књижевном жанру.

На питање како то да добитник „НИН-ове“ награде одлучи да напише роман за децу, Павао Павличић је одговорио да се није осећао довољно зрелим да напише књигу за децу. „Одрасли хоће штошта да опросте писцу, деца ништа не праштају. Скачу с дијалога на дијалог. Њих интересује акција, да се стално нешто догађа“, каже писац. А управо је „Тројица у Трњу“ таква књига, стално се нешто догађа. Иако знате да се то што читате није догодило, срце ће вам залупати и очи ће просто „гутати“ слова.

• • •

Дугаве, предграђе Загреба. Тек завршени солитери. Око њих гвоздене шипке, цигле, колица. Огромни паркинзи унаоколо. Мало даље, барака, делимично напуштена, остала од изградње. У њој: чизме, ормарић, пуно папира, скица. На сасвим другом крају Загреба, уз сам центар града, насеље Трње. Кроз само насеље пролази Улица Паромлинска. Из тог дела града, у Дугаве, преселили су се главни јунаци овог романа: Хрвоје, Брацо и Тут. Ево како писац описује Улицу Паромлинску:

„Све су куће у њој биле приземне и све су имале мале, лепо уређене вртове са салатом и луком. Понегдје је расло стабло јоргована“.

Драма у књизи почиње када Брацо и Тут сазнају да је Хрвоје нестао, то им је уплахилено саопштио отац Риста. Настаје пометња. Хрвојева мајка

бди, зове телефоном све оне који су познавали њеног сина. Наиме, Хрвоје је од куће отишао у Трње да нахрани бакиног пса и мачку. У исто време извршена је пљачка банке у Трњу. Има ли Хрвојев нестанак везе са пљачком? Брацо и Тут мисле да има. Они воде истрагу о његовом нестанку. Нестали друг им оставља поруке, писане и усмене. Њихов „поштар“ је доктор који лечи једног старог човека који је имао срчани удар. А довео га је — Хрвоје! Кљупко се веома споро одмотава. У потрази за Хрвојем учествује и девојчица Биба, мада у мањој мери, јер је веома привржена родитељима.

Следећи Хрвојев траг, двојица другова долазе у већ споменути барак, а затим им се, неочекивано, придружује нестали друг. Налазе торбу са украденим новцем. Затим долазе и пљачкаши. Везују тројицу другова, а потом на сцену ступа милиција. Следе Хрвојева објашњења.

Ако нисте прочитали ову књигу, обавештавамо вас да се неколико примера налазе на дечјем одељењу Народне библиотеке у Бору. Нећете се показати.

Иван Крстић, VII
„Бранко Радичевић“

Иво Андрић

НА РАСКРШЋУ

ЗАНИМАЊЕ МОЈЕ МАЈКЕ

Моја мама ради као администратор у „Електромонтажи“. То је мала, лепа кућа са неколико просторија. У једној од тих канцеларија седи моја мама и вредно куца на машини од шест до 14 сати.

Ујутру се и не видимо, јер одлази веома рано. Неки пут је ја посетим на послу. Лепо је, топло, има много занимљивих ствари. Њени прсти су помало огрубели, али они омекшају кад мама дође кући и помиљује мог брата и мене. Могу да признам, да ми је лепше било док мама није радила, али сада мама, и поред тога што је много заузета на послу, посвећује довољно бриге и пажње нама. Моја мама је задовољна својим послом, мада се мало умори док куца. Често је прекидају телефонски позиви.

Мојој мами дају да куца разне податке, носи пошту и сређује многе послове. Чини другима услуге, помогне ако треба. Често се догађа да маму, када се врати с посла, заболи глава. Међутим, ми је развеселимо и одмах јој је боље. Ако је на послу, зове кући и говори нам шта да једемо, обучемо. Веома сам захвална мами што се тако за нас брине и увек стрепи. Када се врати с посла, ако идем пре подне у школу, ја уместо ње све средим и мало се утишам да се мама одмори и заборави све невоље на послу.

Занимање моје мајке је лепо, мало заморно, али она тако многима помаже који су без струје, јер радници према њеним откупцима подацима одлазе и уграђују жице у нове зграде или старе куће без струје.

Снежана Сахтер, VI-1
„9. српска бригада“

Ко никад не започне неко дело, никад га неће ни довршити.

Фотографије на 5. и 8. страни: снимиле и урадио Иван Крстић (VII, „Б. Радичевић“)

ШТА БИХ ЖЕЛЕЛА ДА БУДЕМ

Већина људи има своје радно место. Има разних занимања, као на пример: учитељица, зидар, рудар, инжењер, поштар и много других.

Сада сам у осмогодишњој школи. Кад је будем завршила, ићи ћу у усмерено образовање. Ту ћу да се школујем и учим само две године, а после тога идем у Неготин на даље школовање. То вас можда подсећа да желим да будем учитељица. Ово занимање јако волим и много ме занима. Волим да пишем по дневнику и да уписујем оцене. Своје ученике бих учила да добро знају математику и читање. Ишли бисмо на разне манифестације, приредбе, изложбе и прослављање рођендана.

Волим да гледам писмене задатке из српскохрватског језика и математике. Дружила бих се и играла са децом. Кад би урадили нешто што не ваља, ја бих их саветовала како треба, и шта треба. Такође, волим када се сакупе око мене и причамо о разним догађајима.

Ето шта бих желела да будем кад порастем. Да учим децу о нашој прелепој домовини. Можда ће се мој сан остварити.

Сања Мијатовић, VI-1
„Бранко Радичевић“

Наташа Грујић (V, „9. српска бригада“): Рудар

УЗ МХ РАЗГЛАС

ЧАС КАДА ЈЕ УЧИОНИЦА ПОСТАЛА МУЧИОНИЦА

Звоно је означило крај одмора. Пожурила сам у учионицу. Сели смо мирно на своја места и припремали се за час. Кроз неколико минута чула сам бат његових ципела.

У учионицу је ушао наставник математике, подбуо, намргођен и, у том тренутку, за мене „страшан“. Сео је за својим столом и узео дневник, ту грозну књигу коју сам из свег срца желела да спалим, да је нема. Али, то су били моји пусти снови. Најзад је процедио: „Данас ћу да питам“. Те речи су ме просто приковале за столицу. Чинило ми се да се у тишини чује само лудо ударање мога срца. На сву несрећу, прозвао је баш мене.

Онако уплашена, довукох се до табле и дрхтавом руком узех креду. Поставио је задатак који ме докрајчи. Тог тренутка, крај табле нисам била ја већ неко преплашено дете, коме је креда непрестано испадала из руке. Нисам тада могла да себи видим лице, али знам да се из осталих клупа заорио грохотан смех. Наставник ме је обасуо питањима, а ја, онако смушнена, као у бунилу, почех да лупетам. Можда је то некога до суза насмејало, али ја сам се осећала крајње јадно и изгубљено. Наставник ме је корио погледима, другови су ми се смејали и тог тренутка сам желела да пропаднем у земљу. Чинило ми се да су се минути претворили у сате. У себи сам се љутила на теткице које су закасниле са звоном.

Изненада ме прекину глас наставника: „Је л' имаш ти кеца из математике?“ Рекох да немам. Истог трена ме ошину речима: „Е, сад га имаш!“

Од тог дана ко отвори ону уклету књигу, може у рубрици за математику. поред мог недужног имена, да уочи страшно великог кеца. А тих четрдесет и пет минута учионица је била права мучионица, у којој сам ја била мученик који је за све платио.

Јасмина

ТЕЖАК ЖИВОТ

Замисли, човече, питам се, па зар читавог живота мораш да устајеш и идеш у школу? Па ти си скроз ишчацио мо-зак. Ти си, бре, један део будалаштине, без оног „штине“. Добро, па шта сад? питам се. Шта сад, шта да радим? Их, то је лако фурунути на уво, али онај идиот будилник, намештен за урликање, зна кад треба да дигне узбуну. А и мама, без дотеривања зврндала, зна да се пробуди рано и направи доручак, од чијег би се мириса и мртви у гробу окренули, а камоли ја која се и на мирис воде сва стресем. Јоој, ти маторци!

Ето, моја матора ме стално гњави како треба да будем добра у школи, како морам да обазриво прелазим улицу, да се свуда лепо понашам . . . и све неке културне обичаје из нафталина. После тих тричавих савета, који су ми стварно дојадиле, набацам неку крпу на себе и одфурам у тај бувљак који ме мучи сваког трена. Кад тамо стигнем, први час користим да дремнем још који минут док остала раја пажљиво слуша. Другог часа исто, трећег такође. Наставници ставе неколико оцена у кувар, односно на стотој страни дневника па дају фајронт.

И тако сваког дана, сваког месеца. сваке године, па зар то није тежак живот, можда, и за њих?

Јасмина

СКИЈАЊЕ

Два млада смучара разговарају:

- Где си провео зимски распуст?
- Прва два дана на Копанокику...
- А остале дане?
- У гипсу.

Забележила:
Оливера Живковић, VIII
„3. октобар“

ЗАБАВНЕ СТРАНЕ

ТОП-ЛИСТА

(Домаћа)

1. „Дечко, 'ајде олади“ — „Последња игра лептира“
2. „Сестра ноћи“ — „Филм“
3. „Калифорнија“ — „Неки то воле вруће“
4. „Жикино коло“ — „Ватрени пољубац“
5. „С оне стране улице“ — „Забрањено пушење“

(Страна)

1. »Dancing in The Streets« — David Bowie and Mick Jagger
2. »Summer of '69« — Bryan Adams
3. »Don't lose my Number« — Phil Collins
4. »Alone without You« — »King«
5. »We Don't Need Another Hero« — Tina Turner

Припремили:
Александар Обрадовић, VII
„Бранко Радичевић“
Никица Петровић, VI
„Вук Караџић“

„ЈАСМИНОВ“ ХИТ

„ИГРАЊЕ НА УЛИЦИ“

(Превод са енглеског језика)

Док дозивате један другог по свету,
јесте ли спремни за нови
ударац?
Лето је овде и
право је време за играње на улици.

Играју у Чикагу, доле у Њу Орлеансу,
у Њујорку.

све што нам је потребно
јесте музика, слатка музика.
Биће музике свуда,
биће љуљања и њихања
и свираће плоче.
Играње на улици, ох!

Није важно шта носите на себи,
важно је да сте тамо.
Зато, хајде, нека сваки фрајер уграби
девојку.

Свуда по свету
они ће играти,
они играју на улици.

Ово је позив нацији,
шанса за људе да се сретну.
Биће смеха, певања и музике.
Љуљање, играње на улици.

Филаделфија, Балтимор,
не заборавимо и Мотор Сити.
Сви играју, играју на улици.

Припремиле:
Александра Крсмановић, VIII-2
Никица Петровић, VI-2
„Вук Караџић“

Ш А Л Е

МНОЖИНА

Наставница пита Милана:
„Хајде, Милане, кажи како гласи
множина од именице човек“.
„Човеци“, одговори Милан као из то-
па.

ПОЛОВИ

На часу географије наставник пита
Перицу:
„Перице, кажи која су то два пола?“
После краћег размишљања Перица
рече:
„Па . . . то су, друже наставниче,
мушки и женски пол“.

Забележила:
Александра Столић, VI-2
„9. српска бригада“

ИЗ БАЧКЕ КЛУПЕ

ЛАПСУСИ

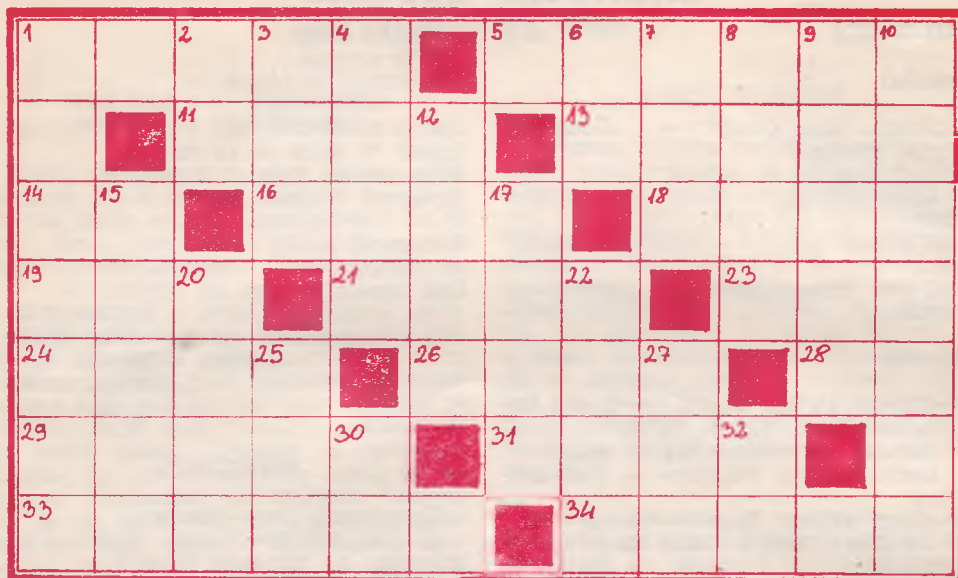
Телија се може видети микроскопом
и двогледом.
Заболеше ме оба палца леве руке.
Ах, не! Не може цифрама, него бро-
јевима.
Саобраћајни знаци се деле на: знаке
упозорења, знаке обавештења и мили-
ционере.

Висе му ноге на патосу.
Да ли те енглески учио Шкот?

Ирена Муминовић, VI-3
Бојан Ђокић, V
„29. новембар“

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

Водоравно: 1. Припадник народа индоевропског порекла, 5. Град у Игалији, на реци По, 11. Тама, 13. Врста пите, са сиром, месом или јабукама, 14. Хемијски знак за иридијум, 16. Наркотичко средство у медицини, 18. Једно од својстава живих организама, 19. Југословенски стандард (скр.), 21. Некадашња царевина у југозападној Азији, Персија, 23. Међународни олимпијски савез (скр.), 24. Стара мера за течност, 26. Северноамерички драмски писац, Јудин, 28. Иницијали једног пољског књижевника („Сребрни орао“), 29. Град у истоименој грофовији у Енглеској, 31. Лука у Алжиру, 33. Зеленасти минерал, налази се на Авали, 34. Једињење хемијског елемента са кисеоником.

Усправно: 1. Хомеров еп, 2. Ознака за западнонемачку новчану јединицу, 3. Часовници, 4. Часови, 6. Река у западном Сибиру, 7. Индустриско - рударски рејон у СР Немачкој, 8. Становник Ирске, 9. Пловуша слична гуски, 15. Део горњег дела одеће, 17. Превремено, 20. Савезна омладинска радна акција (скр.), 22. Новинско издавачка радна организација (скр.), 25. Појава на води, талас, 27. Средство за лакирање, 30. Лична заменица (мн.), 32. Ауто-ознака за Нови Сад.

Иван Кристић, VII
„Бранко Радичевић“

У просторијама Марксистичког центра

ОДРЖАНО ПРВЕНСТВО ЕНИГМАТА

У четвртак, 24. октобра, у просторијама Марксистичког центра одржано је општинско првенство енигмата у решавању загонетака. Победници са овог такмичења (три првопласирана) учествоваће на финалном републичком такмичењу које ће се у част Дана Републике одржати у Београду.

Иначе, међу заљубљеницима који се баве решавањем енигматских састава било је и неколико основаца, „Јасминових“ сарадника.

Иван Кристић, VII
„Бранко Радичевић“

НАЈЧИТАНИЈЕ КЊИГЕ НА ДЕЧЈЕМ
ОДЕЉЕЊУ НАРОДНЕ
БИБЛИОТЕКЕ

Библиотека „Кадок“ („Деца капетана Гранта“, „Залутали караван“), едиција „Дечје свезнање“, антологија српске поезије за децу „Зелени брегови дегињства“, Жил Верн: „Тајанствено острво“, Антоан де Сент-Егзипери: „Мали принц“.

СЕКА

ЦРТА И ПИШЕ: ИВАНА МИЛАНОВИЋ
ИЗ ОШ "БРИГАДА"

ПОСТАЈЕ НАУЧНИК...

ОНДА ЈЕ ЛЕКАР...

НАЈЗАД СЕ СЕТИЛА ПОСЛА
КОЈИ ЈОЈ НАЈБОЉЕ ЛЕЖИ!

БИЛА ЈЕ СИГУРНА У СЕБЕ.

И ЕВО КОНАЧНО ПОСЛА У КОМЕ ЈЕ
УСПЕЛА!

(Првоаграђени рад поводом Дана Уједињених нација)

„КАД БИ СВИ ЉУДИ НА СВЕТУ БАШ КАО СВА ДЕЦА НА СВЕТУ...“

Кроз застакљене прозоре пружа се
моје парче неба. Звездано. Све осуто.

Некима није дозвољено ни да гледају у Сунце и небо — Сунце и небо су тамо тако сиви. Некима могу врхови бајонета да се забију у плавило очију. Тамо су и звезде напустиле небо, јер и звезде се плаше сивила, дупака и прашине. И када би тамо оholим људима, бар на трен, нешто засветлело у очима када виде нечију лутку изгажену црним чизмама. Лутку из које се просипа песак по улици. Лутку са плавим, стакленим очима које се смеће иако је газе... Ко зна чија је... Никога то и није брига, тамо у том суровом свету. Наше лутке, лепше и веће, укочено седе у застакљеним витринама. Наше лутке нико не газе. Оне су као и ми са занесеним очима, жутим и плавим машицама и... слободне.

А да ли ће икад она девојчица која је у безумљу испустила своју лутку са стакленим очима наспред плочника, моћи да поврати своје плаве и жуте машице, своје занесене очи? Своје детињство и срећу? Своју платнену другарицу која лежи поцепана на плочнику и укочена гледа у сиво небо? Да ли ће икада...? Не, неће. Јер, она је само дете. А шта могу деца против њих — одраслих? Она је само немоћни бунтовник коме не дају ни да говори. А она има тако пуно тога да каже... Ко ће слушати једно дете? Деца то још не разумеју — боље је да то никада и не

схвате. То је тако сурова лекција живота — боље је прескочити је. Али она ту лекцију већ почиње да схвата и сувише прерано. И зна да никада, ма колико пружала руке ка Сунцу, неће моћи да осети његову топлину и види његов сјај. И сувише је велики дим који је раздваја од Сунца. Дим који за собом остављају црне чизме и смрт. Она би тако желела да над собом има чисто, плаво небо, око себе љубав, у себи слободу. Оно своје изгубљено тринаестогодишње детињство, ону своју трешњину крошњу коју је некад могла да види из школске клупе до прозора. Да има све изгубљено у неповрат. Своје звездано парче неба, свој комад Сунца, своју земљу за своје кораке. Али они црни људи, они одрасли и велики не схватају да свако има право на своје парче неба, свој комад Сунца, своју земљу за корак. Они тако брзо забрављају да су били деца. А довољно би било да само пруже руку у висину. Сасуле би им се звезде у парчету неба на длан. У парчету њиховог неба. Звезданог. Све осуто.

Јелена Радовановић, VII-1
„3. октобар“

Пријатељство је саставни део људске
среће.

Ко пријатеља нађе, нашао је велико
благо.

ГЛАВНИ УРЕДНИК
Наташа Благојевић, VIII

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
Владимир Стојиљковић
праф.

УРЕДНИЦИ

Наташа Петровић, VIII
Ивана Игров, VIII
Тања Костић, VII
Ивањ Крстић, VII

Лист ученика основних школа општине Бор. Излази месечно у току школске године уз финансијску помоћ самоуправних интересних заједница основног образовања, информисања, културе и запошљавања. Уређивање листа, лекторисање текстова, техничко уређивање, коректуру и остале послове око излажења листа обавља редакциони одбор ученика: Оливера Живковић (VIII), Јелена Радовановић (VII, „3. октобар“), Александар Обрадовић (VII), Александра Стојановић (V, „Бранко Радичевић“), Мирјана Стјковић (VII), Александра Столић (VI, „9. српска бригада“), Светлана Андрејић (VIII, Брестовац), Мирко Заграђалин (VIII, Шарбановац), Душица Јанкуић (VIII, Кривељ), Марина Марић (VIII, Злот), Никита Петровић (VI, „Вук Караџић“), Сузана Јоновић (VI), Александра Думитрашковић (VI), и Бојан Обрадовић (V, „29. новембар“).

Ж Рукописи, фотографије, цртежи и други материјали за лист не враћају се. Оснивач: Општинска конференција ССО. Адреса: „Јасмин“, Основна школа „29. новембар“, 19210 Бор. Тираж 6.000 примерака. Метер: Бранислав Митрески. Штампарија „Вакар“ — Бор.